

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017–2020

Rikskontrollen har beretts möjlighet att yttra sig över underlag inför beslut om riktlinjer för forskning och innovation på energiområdet för perioden 2017–2020. Rikskontrollen instämmer i att Sverige behöver en helhetssyn för att klara utmaningarna inom energiområdet. Rikskontrollen vill också framhålla vikten av att de föreslagna satsningarna på utmaningar inom forskning och innovation på energiområdet bör vara långsiktiga, robusta och samhällsekonomiskt effektiva.

Forsknings- och innovationsverksamheten i Sverige finansieras via privat och offentlig sektor. Det är viktigt att de samlade resurserna för detta används på ett så samhällsekonomiskt effektivt sätt som möjligt. Vid behov av ytterligare finansiering inom ett område bör en omfördelning och prioritering av resurser inom hela verksamheten först ses över och analyseras. Innan Rikskontrollen kan uttala sig om behovet av en ökning av Energimyndighetens energiforskningsanslag genom en omfördelning inom det statliga forskningsanslaget bör en sådan översyn och analys genomföras.

Helhetssyn är nyckeln

Energimyndigheten föreslår satsningar på följande fem utmaningar:

1. Helt förnybart energisystem
2. Flexibelt och robust energisystem
3. Resurseffektivt samhälle
4. Samspel i energisystemet

5. Innovationer för framtid och klimat

Riksrevisionen menar att det är viktigt att belysa utmaningen att arbeta långsiktigt i dessa förslag. Vi vill även särskilt framhålla vikten av att utgångspunkterna för energisystemet är robusta och att resurserna bör användas samhällsekonomiskt effektivt, givet energiomställningen.

I tidigare granskningar, bland annat *Svensk klimatforskning – vad kostar den?* (RiR 2012:2) samt *Energieffektivisering inom industrin – effekter av statens insatser* (RiR 2013:8) har Riksrevisionen poängterat långsiktighet som en viktig del i en kostnadseffektiv energipolitik.

Energimyndighetens uppföljnings- och utvärderingsfunktion

Riksrevisionen är positiv till att Energimyndigheten vidareutvecklar sin uppföljnings- och utvärderingsfunktion, för att bättre kunna dra lärdomar från genomförda insatser. I det avseendet bör Energimyndigheten samtidigt beakta att det bör finnas en kapacitet för att använda och implementera ny kunskap i beslutsprocesser i och utanför myndigheten. Lärdomar av utvärderingar och uppföljningar behöver nyttiggöras för att arbetet ska ge effekt.

Omfördelning av energiforskningsanslaget

Energimyndigheten föreslår att myndighetens energiforskningsanslag ökar från 1,3 till 1,76 miljarder kronor per år från 2017. Ökningen föreslås finansieras genom en omfördelning av befintligt forskningsanslag för de statliga myndigheterna. Innan Riksrevisionen kan uttala sig om behov finns att Energimyndighetens forskningsanslag utökas genom en omfördelning av forskningsanslaget bör en översyn och analys av samtliga resurser som går till forskning och innovation genomföras. Riksrevisionen ifrågasätter därför förslaget om att omfördela forskningsanslaget mot bakgrund av att det inte framgår vilket forskningsområde som medlen ska omfördelas från och vad detta kan få för konsekvenser.

Forskning och innovation för omställning av energisystemet – en analys av Energimyndighetens FoI-verksamhet

Riksrevisionen instämmer i Tillväxtanalys bedömning av Energimyndighetens FoI-verksamhet att det är viktigt att kunna utvärdera om Energimyndigheten gör ”rätt saker” i FoI-verksamheten. Används energiforskningsanslaget till att stödja både kortsiktiga och långsiktiga projekt inom de olika områdena? Används anslaget effektivt? En

förutsättning för att kunna analysera detta är att tydligt redovisa till vilka projekt pengarna har gått och om anslagen har förbrukats.

Riksrevisor Susanne Ackum har beslutat i detta ärende. Revisionsdirektör Madeleine Nyman har varit föredragande.

Stockholm 2016-03-11

Stockholm 2016-03-11

Susanne Ackum

Madeleine Nyman